

JAANUAR - näärikuu, ... päeva.

algkooli 3. kl. õpilane
193..... a.

Kodukoha looduse elust.

1. Loodusesõbra kalender-märkmik.

Mida on näha ja kuulda alas, nurmel, aasal ja metsas.

On saabunud südatalv. Vaiksetel selgetel päevadel püsib liikumatult külm, kare, selge õhk lume all puhkava maa kohal. Hõbehärm ehib sageli puid, põõsaid, telefonitraate. Külma jaanuar aga töötab põllumehele viljarikast suve.

Paks lumivaip on heaks kaitseks kõigile, kes magavad ja peituvad maa sees — seemnetele, juurtele, juurikaile, sibulaile, putukaile, tõukudele, ussikestele, loomakestele.

Häda ja viletsust toob pakane, tuisk ja lumi metsloomadele ja -lindudele. Nad tulevad nüüd inimese elamute lähedale. Jänesed külastavad viljapuuaeda ja närivad õunapuude koort, kui hooletu peremees pole tüvesid kuuseoks- tega kaitsnud. Loomad ise näitavad endid harvem, küll aga reedavad neid jäljed pehmel lumel.

Metsast veetakse puid ja palke, niitudelt tuuakse koju heinakuhjad. Järvelt, jõelt võetakse jääd keldritesse.

Kirjutun iseseisvalt: Kes talikülalistest on veel tulnud kodu- ja kooliaeda? Missuguste loomade jälgi olen näinud? Kus? Joonistan neid (tarbe korral eri lehel).

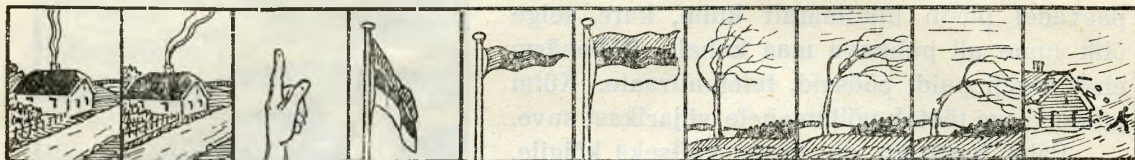
2. Minu ilmavaatlusi.

Seletuseks:

1. Õhusoojuse märgin vaatluspäeva joonel punktiga, nagu seda näitab soojusemõõtja. Punktid ühendan sirgjoonega õhusoojuse-kõveraks (vt. eelmiste kuude vaatluslehed).
2. Pilvituse, sademete, tuule suuna ja muude vaatluste puhul tarvitan järgmisi märke:

	selge.		suuremalt jaolt pilves.		lumi.		härmatis.	Tuul puhub:	
	suuremalt jaolt selge.		täispilves.		teralumi.		udu.		põhjast.
	poolpilves.		vihm.		kaste.		tuisk.		läänest
					hall.		vikerkaar.		lõunast.
									idast.

3. Tuule tugevuse (0—9) määran järgmise tabeli abil:

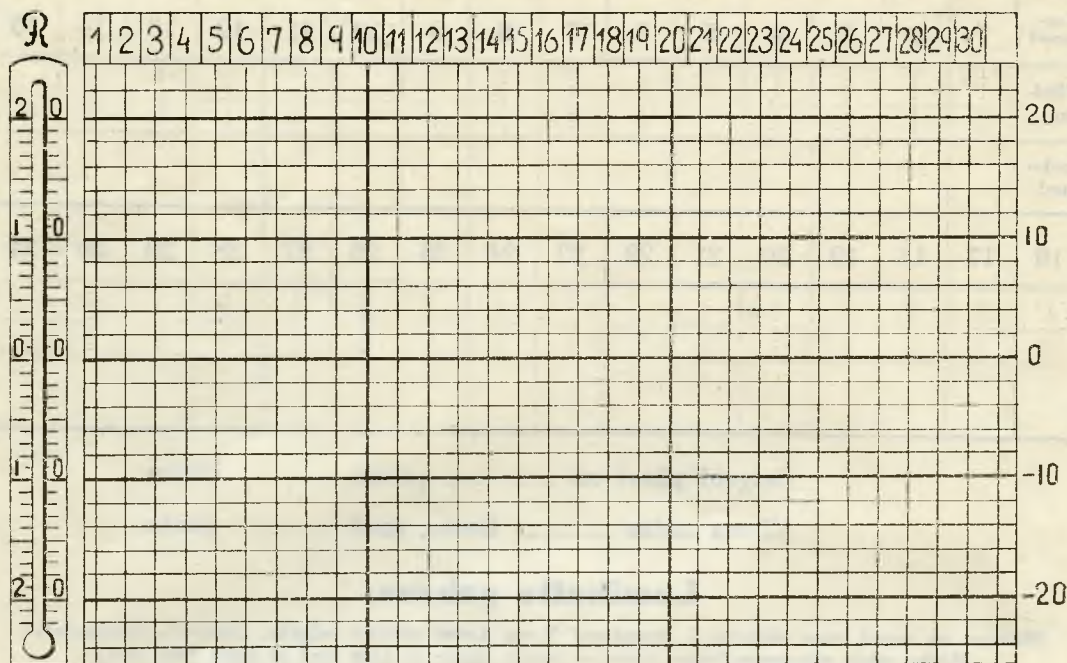
- 0 - tuulevaikus. 1 - kerge tõmbus. 2 - kerge tuul, tundub nahal. 3 - nõrk tuul, liigutab lehti ja lippu. 4 - keskmine tuul, liigutab oksakesi, hoiab lipuke sirgena. 5 - värske tuul, liigutab oksa, hoiab lipu sirgena. 6 - kõva tuul, liigutab suuri puuoksi. 7 - jäik tuul, painutab puutävesid. 8 - tormine tuul, kogu puu liigub, nõrgemad puud murduvad. 9 - torm, lõhub katused.

Tuule suund ja tugevus.

Kuu-päevad	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Tuule suund															
Tuule tugevus															
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Tuulevaikust oli ..... korda, tormiseid ilmu ..... korda.

Õhusoojus.

Külma oli ..... vaatlusel, sula ..... vaatlusel.

Kõige soojem päev oli ..... ($^{\circ}$)

Kõige külmem päev oli ..... ($^{\circ}$)

Muid vaatlusi:

Pilvitus ja sademed.

Kuu- päevad	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Pilvi- tus															
Sade- med															
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Selgeid päevi oli .....; pilves ..... päeva.

Vihma sadas ..... korda, lund ..... korda.

Lumikatte paksus.

(Näitena on antud lume sügavus 5. kuupäeval 5 cm. Lumi värvida valgeks, „taevas“- helesiniseks.
Mõõta tuleb niisuguses kohas, kuhu ei tuiska hange ja kust tuul ei puhu lund ära.)

cm	5.	10.	15.	20.	25.	30.	cm
70							70
60							60
50							50
40							40
30							30
20							20
10							10

Joh. Käis.

VEEBRUAR – küünlakuu, ... päeva.

algkooli 3. kl. õpilane
193..... a.

Kodukoha looduse elust.

1. Loodusesõbra kalender-märkmik.

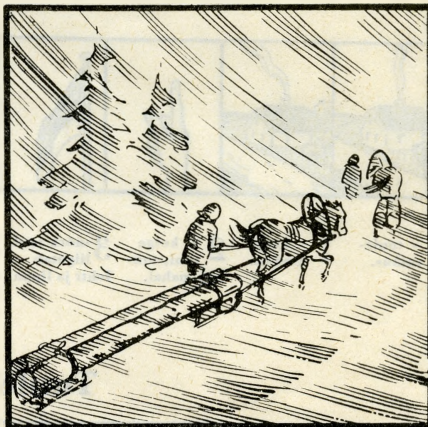
Mida on näha ja kuulda aias, narmel, aasal ja metsas.

Talve võim lööb kõikuma. Kuu alguses paugub veel pakane, möllavad tuisud, kuid vabaduspäeva paiku sageli sulab päikesepais-
tel lumi ja katuseräästale kasvavad pikad jää-
purad. Suurt sula ei soovi põllumees vee-
bruariski.

Kevade lähenemist kuulutab tihaste rõõ-
mus „tsi-tsi-füit“, puuladvas tsitsitaja õrn
„sin'-sin'-sin'-sin'-ssii!“, samuti varblaste vali
sirtsumine. Lõbusad oravad hüplevad ja män-
givad puuokstel. Mäger teeb sula ilma puhul
lühikesi jalutuskäike pärast pikka taliuinakut.

Jääpankadel poegib hall-hüljes.

Niikaua kui püsib veel talitee, veetakse
raskeid koormaid regedel.

Kirjutun iseseisvalt: Mida veetakse kodukohas talvel? Kuhu?

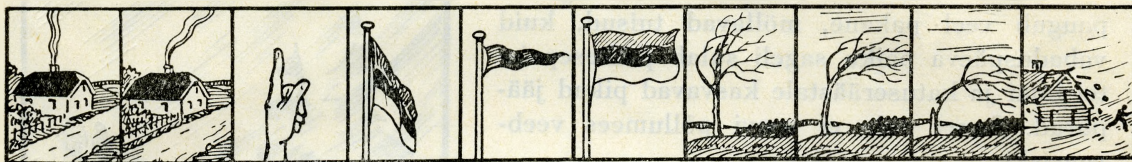
2. Minu ilmavaatlusi.

Seletuseks:

1. Õhusoojuse märgin vaatluspäeva joonel punktiga, nagu seda näitab soojusemõõtja. Punktid ühendan sirgjoonega õhusoojuse-kõveraks (vt. eelmiste kuude vaatluslehed).
2. Pilvituse, sademete, tuule suuna ja muude vaatluste puhul tarvitan järgmisi märke:

	selge.		suuremalt jaolt pilves.	★	lumi.	∇	härmatis.	Tuul puhub:	
	suuremalt jaolt selge.		täispilves.	▲	teralumi.	≡	udu.	●	põhjast.
	poolpilves.	●	vihm.	⌒	kaste.	⬆	tuisk.	◀	läänest.
				□	hall.	⬆	vikerkaar.	▼	lõunast.
						⌒		●	idast.

3. Tuule tugevuse (0—9) määrän järgmise tabeli abil:

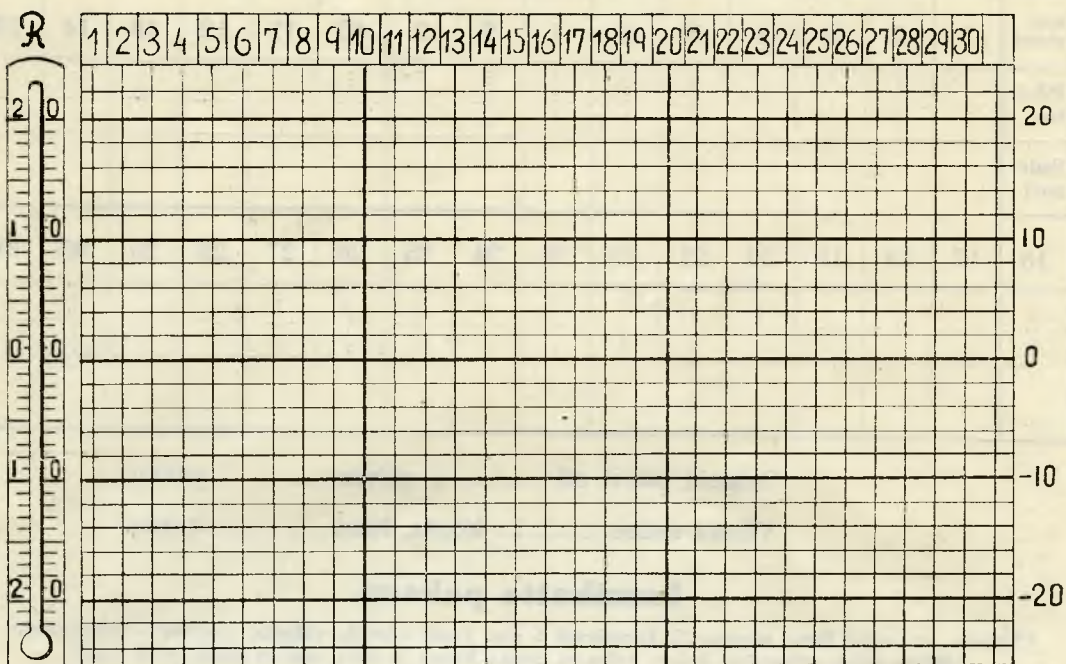
0 - tuulevaikus.	1 - kerge tõmbus.	2 - kerge tuul, tundub nahal.	3 - nõrk tuul, liigutab lehti ja lippu.	4 - keskmine tuul, liigutab oksakesi, hoiab lipukest sirgena.	5 - värske tuul, liigutab oksa, hoiab lipu sirgena.	6 - kõva tuul, liigutab suuri puuoksi.	7 - jäik tuul, painutab puutävesid.	8 - tormine tuul, kogu puu liigub, nõrgemad puud murduvad.	9 - torm, lõhub katused.

Tuule suund ja tugevus.

Kuu-päevad	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Tuule suund															
Tuule tugevus															
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Tuulevaikust oli ..... korda, tormiseid ilmu ..... korda.

Õhusoojus.

Külma oli ..... vaatlusel, sula ..... vaatlusel.

Kõige soojem päev oli ..... ($^{\circ}$)

Kõige külmem päev oli ..... ($^{\circ}$)

Muid vaatlusi:

Pilvitus ja sademed.

Kuu- päevad	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Pilvi- tus															
Sade- med															
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Selgeid päevi oli .....; pilves ..... päeva.

Vihma sadas ..... korda, lund ..... korda.

Lumikatte paksus.

(Näitena on antud lume sügavus 5. kuupäeval 5 cm. Lumi värvida valgeks, „taevas“ – helesiniseks.
Mõõta tuleb niisuguses kohas, kuhu ei tuiska hange ja kust tuul ei puhu lund ära.)

cm	5.	10.	15.	20.	25.	30.	cm
70							70
60							60
50							50
40							40
30							30
20							20
10							10

Joh. Käis.

MÄRTS - paastukuu, ...päeva.

Kevad algab ..... märtsil.

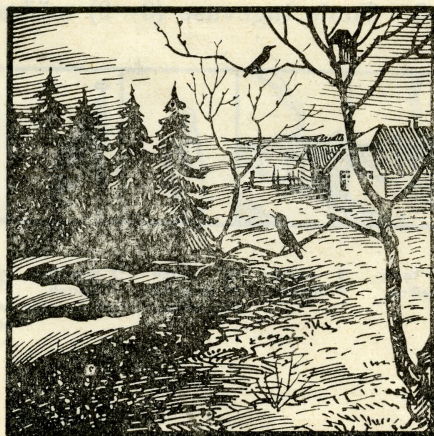
.....
algkooli 3. kl. õpilane
193..... a.

Kodukoha looduse elust.

1. Loodusesõbra kalender-märkmik.

Mida on näha ja kuulda aias, nurmel, aasal ja metsas.

Eelkevad. Valguse ja soojuste võidukäiku ei suuda enam peatada korduvad tugevad öökülmad ja lumerajud. Siin-seal tekib põllul musti laiike. Lumi vajub kokku ja päikesekiired tungivad maapinnani. Juba ärkab elu nurmel, aasal, metsas. Pajuokstel valendavad siidpehmed urvad. Sarapuu- ja lepa urvad venivad pikaks, ripnevad lõdvalt alla, mõnikord tolmuvadki. Esimeste kevadekuulutajatena jõuavad meile lõokesed ja ka kuldnokad. Tedred ja metsised hakkavad kudrutama ja lööma vihasid lahinguid. Mutid ajavad juba mullahunnikuid. Jänese-ema toob kuu lõpus esimese pesakonna noori.

Aias võtame jätke ja pistikuid, kärbime oksi, valmistame lavasid, kuu lõpus külvame sinna (või külvikastidesse) õrnemate köögiviljade seemneid istikute ettevalmistamiseks.

Kirjutan iseseisvalt: (kuu keskel või lõpus): Mida on teinud juba kevad kodukohas?

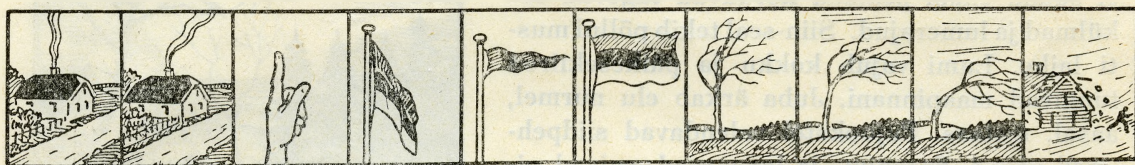
2. Minu ilmavaatlusi.

Seletuseks:

1. Õhusoojuse märgin vaatluspäeva joonel punktiga, nagu seda näitab soojusemõõtja. Punktid ühendan sirgjoonega õhusoojuse-kõveraks (vt. eelmiste kuude vaatluslehed).
2. Pilvituse, sademete, tuule suuna ja muude vaatluste puhul tarvitan järgmisi märke:

	selge.		suuremalt jaolt pilves.		lumi.		härmatis.	Tuul puhub:	
	suuremalt jaolt selge.		täispilves.		teralumi.		udu.		põhjast.
	poolpilves.		vihm.		kaste.		tuisk.		läänest
					hall.		vikerkaar.		lõunast.
									idast.

3. Tuule tugevuse (0—9) määran järgmise tabeli abil:

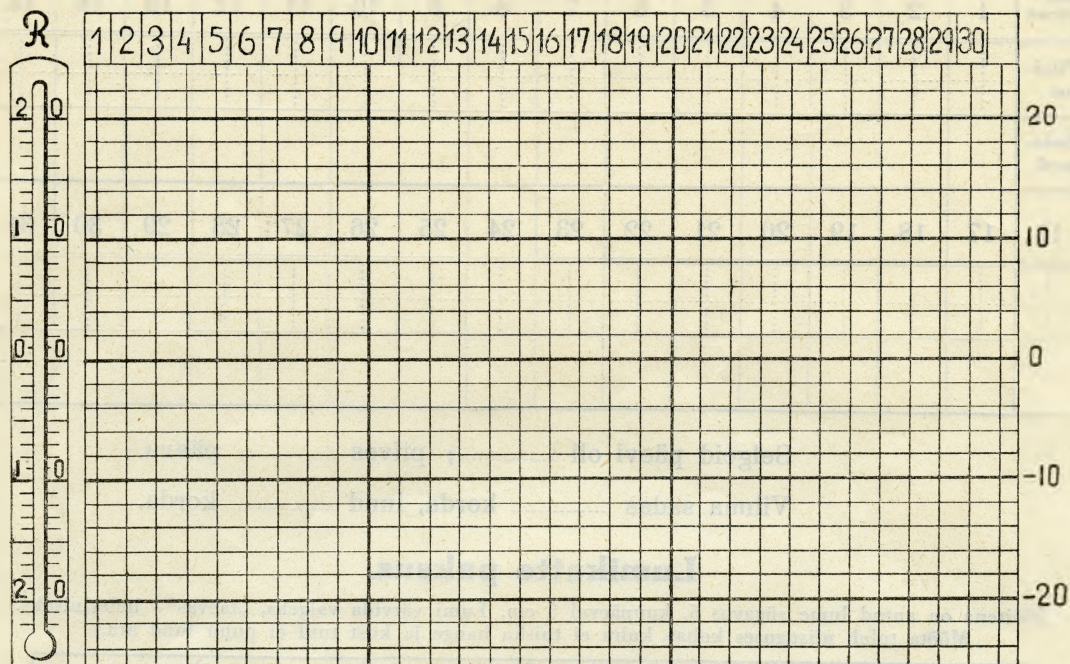
- 0 - tuulevaikus. 1 - kerge tõmbus. 2 - kerge tuul, tunded nahal. 3 - nõrk tuul, liigutab lehti ja lippu. 4 - keskmine tuul, liigutab oksakesi, hoiab lipuke sirgena. 5 - värske tuul, liigutab oksa, hoiab lipu sirgena. 6 - kõva tuul, liigutab suuri puuoksiks. 7 - jääk tuul, painutab puntiühesid. 8 - tormine tuul, kogu puu liigub, nõrgemad puud murduvad. 9 - torm, löhub katused.

Tuule suund ja tugevus.

Kuu-päevad	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Tuule suund															
Tuule tugevus															
16.	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Tuulevaikust oli ..... korda, tormiseid ilmu ..... korda.

Õhusoojus.

Külma oli ..... vaatlusel, sula ..... vaatlusel.

Kõige soojem päev oli ..... ($^{\circ}$)

Kõige külmem päev oli ..... ($^{\circ}$)

Muid vaatlusi:

Pilvitus ja sademed.

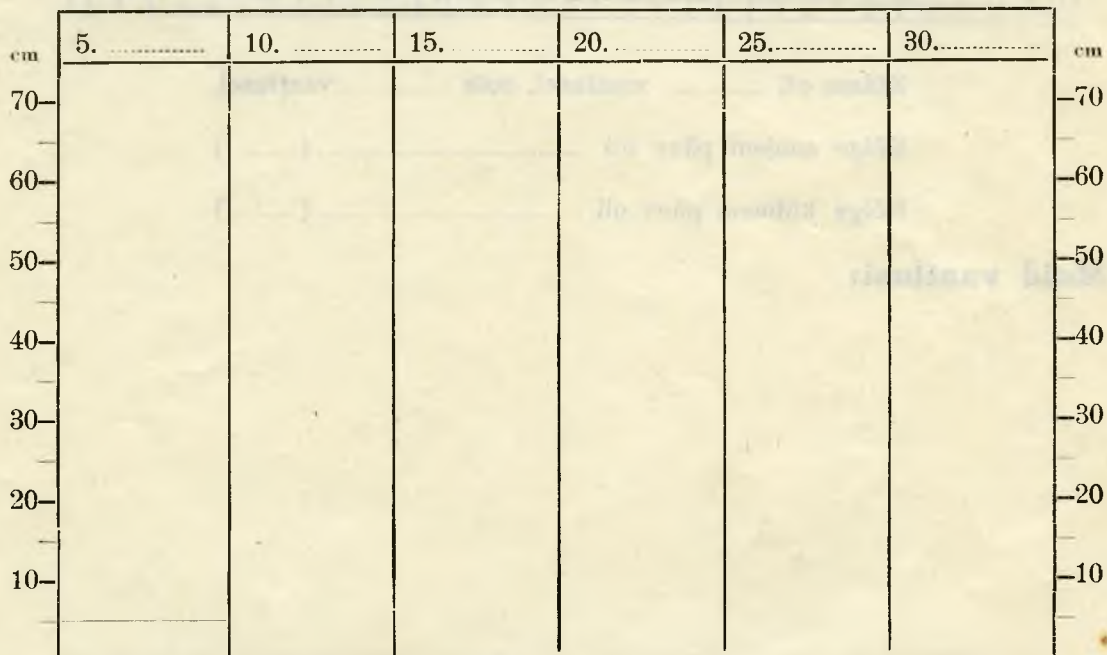
Kuu- päevad	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Pilvi- tus															
Sade- med															
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Selgeid päevi oli .....; pilves ..... päeva.

Vihma sadas ..... korda, lund ..... korda.

Lumikatte paksus.

(Näitena on antud lume sügavus 5. kuupäeval 5 cm. Lumi värvida valgeks, „taevas“- helesiniseks. Mõõta tuleb niisuguses kohas, kuhu ei tuiska hange ja kust tuul ei puhu lund ära.)

Joh. Käis.

APRILL - jürikuu, ...päeva.

algkooli 3. kl. õpilane
193..... a.

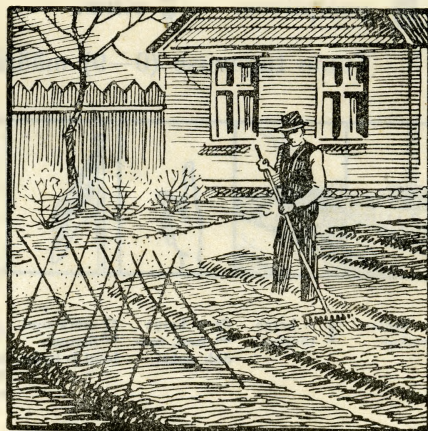
Kodukoha looduse elust.

1. Loodusesõbra kalender-märkmik.

Mida on näha ja kuulda aias, nurmel, aasal ja metsas.

Muutlikud ja heitlikud on aprilli-ilmad. Pea nacratab päike ja ilm on vaikne, siis aga vajub päikesele tume pilv ja puistab tormiselt vihma ning teralund.

Kuid kevade võim tugevneb iga päevaga. Lund püsib veel vaid lohkudes, mäenõlvakuil, metsa all. Kevadveed murravad jääkammitasid jõgedel, ka järvedelt kaob jääkaas. Lumest vabanenud aedadesse, nurmedele, aasadele ja võsastikku ilmub esimesi kevadlilli: lumekellukad, sinililled, paiselehed, ülsed. Sarapuul, lepal, hiljem pajudel ja haavalgi tolmuivad isa-urvad — puud õitsevad. Haavatud kasetüvest tilgub magusat mahla. Pikkamisi paisuvad pungad põõsastel ja puudel.

Laulikute-pere kasvab kiiresti — juba lõõritavad vahetpidamata lõokesed, pesakastide juures vilistavad kuldnokad, metsast kostab hele vindilaul, tiigi ääres sibab lõbus linavästrik. Kuu lõpus rõkkavad metsas mitmehäälised linnukoovid, kägugi laseb sekka oma „kuku!“. Kured, haned, luiged ruttavad põhja poole oma pesituskohtadesse.

Õhtuti annavad konnad tiikides ja kraavides kontserti. Peagi ilmub sinna sültjas konnakudu.

Juba hõljuvad õhus liblikad — kirju- ja sidruniliblikad, sumisevad mesilased ja kimalased, lendlevad õhtuhämaruses nahkhiired. Sipelgapesades kihab uuesti elu. Kalad rändavad vastu voolu kudemispaiakadesse.

Põllul haljendavad rukkiorased, tehakse algust künniga või koguni külviga. Karigi lastakse välja.

Aias istutame marjapõõsaid ja viljapuid. Kõõgiviljaaias kohendame mulda, teeme peenraid, külvame sinna rediseid, porgandeid, aedhernest.

Kirjutun iseseisvalt (eri lehel): Mida tehakse koduaias? põllul?

Kuupäev	Mida tehakse aias, põllul?

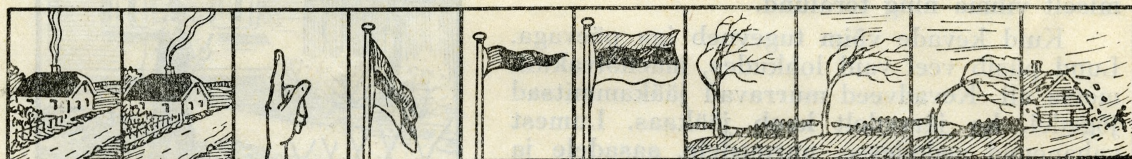
2. Minu ilmavaatlusi.

Seletuseks:

1. Õhusoojuse märgin vaatluspäeva joonel punktiga, nagu seda näitab soojusemõõtja. Punktid ühendan sirgjoonega õhusoojuse-kõveraks (vt. eelmiste kuude vaatluslehed).
2. Pilvituse, sademete, tuule suuna ja muude vaatluste puhul tarvitan järgmisi märke:

	selge.		suuremalt jaolt piives.		lumi.		härmatis.	Tuul puhub:	
	suuremalt jaolt selge.		täispilves.		teralumi.		udu.		põhjast.
	poolpilves.		vihm.		kaste.		tuisk.		lõunast.
					hall.		vikerkaar.		idast.

3. Tuule tugevuse (0—9) määrän järgmise tabeli abil:

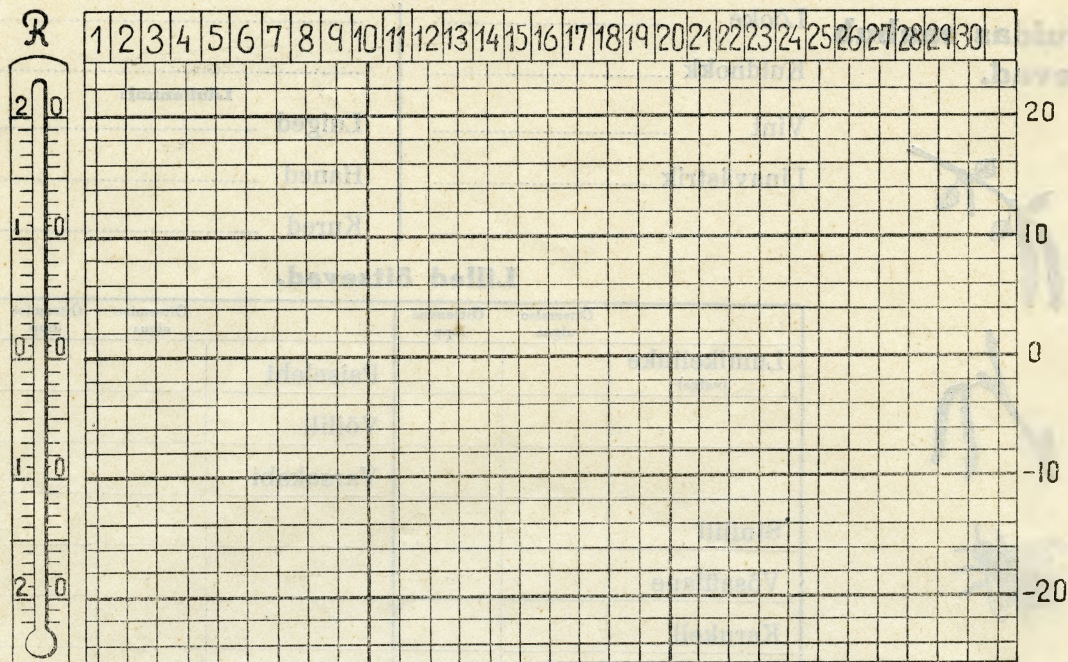
- 0 - tuulevaikus. 1 - kerge tõmbus. 2 - kerge tuul, tundub nahal. 3 - nõrk tuul, liigutab lehti ja lippu. 4 - keskmine tuul, liigutab oksakesi, hoiab lipukese sirgena. 5 - värske tuul, liigutab oksa, hoiab lipu sirgena. 6 - kõva tuul, liigutab snori puuksi. 7 - jäik tuul, painutab puutävesid. 8 - tormine tuul, kogu puu liigub, nõrgemad puud murduvad. 9 - torm, lõhub katused.

Tuule suund ja tugevus.

Kuu-päevad	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Tuule suund															
Tuule tugevus															
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Tuulevaikust oli ..... korda, tormiseid ilmu ..... korda.

Õhusoojus.

Kõige soojem päev oli ..... (.....°)

Kõige külmem päev oli ..... (.....°)

Pilvitus ja sademed.

Kuu- päevad	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Pilvi- tus															
Sade- med															
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Selgeid päevi oli .....; pilves ..... päeva.

Vihma sadas ..... korda, lund ..... korda.

3.

Rändlinnud tulevad tagasi.**Kuidas saabub kevad.**

Lõoke .....

Kuldnokk .....

Vint .....

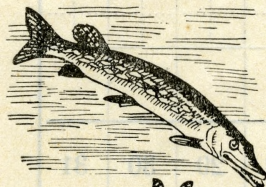
Linavästrik .....

Läbilennul:

Luiged .....

Haned .....

Kured .....

Lilled õitsevad.

	Õitsemise algus	Õitsemise lõpp		Õitsemise algus	Õitsemise lõpp
Lumikelluke (valge)			Paiseleht		
			Võilill		
			Varsakabi		
Sinilill					
Võsaülane					
Karukell					
Kassikäpp					

Puud tolmlevad (õitsevad).

Sarapuu ..... Haab .....

Hall-lepp .....

Loomakesed ärkavad taliuinakust.

Kirjuliblik ..... Konn ..... Konnakrooksumine .....

Mesilane ..... Sisalik .....

Kimalane ..... Nahkhiir .....

Muid tähelepanekuid.

Lumi põldudel kadunud ..... Esimene künd .....

Jõel jääminek ..... Rukkipõld roheline .....

Järv (tiik) lahti .....

Teed kuivad .....

Joh. Käis.

MAI - lehekuu, ... päeva.

algkooli 3. kl. õpilane
193.... a.

Kodukoha looduse elust.

1. Loodusesõbra kalender-märkmik.

Mida on näha ja kuulda aias, nurmel, aasal ja metsas.

Ilusaim, rõõmsaim kuu aastaegade-ringis! Juba jürikuu peletas vaikuse looduses, nüüd aga kihab kõikjal elu vara hommikust hilisõhtuni. Kõik laulikud on juba siin, pea laskutab ööbikki põõsastikus jõe ääres või aias. Soojades pesades kasvab noorsugu.

Aasa ehib tore tikitud lillevaip, siin kulterkuppudest ja nurmenukkudest kollane, seal jürlilledest valge, kolmandas kohas hiljem käokannidest roosakaspunane. Kased, haavad, vahtrad ja teised lehtpuud kohisevad õrnades lehtedes ja ajavad jõuliselt uusi kasve. Lehesitikad sumisevad õhtuti värskelt lõhnavate puude ümber. Kuu lõpul tolmlevad mänd ja kuusk.

Aed seisab õilmehtes: õitsevad lilled, marjapõõsad, kirsid, õunapuud. Toomingate magus lõhn täidab õhku. Kuu lõpus õitseb sirelgi. See aga tähendab juba kevade lõppu ja suve saabumist.

Aias paneme kartuleid, külvame peete, ube, kuu lõpus ka kurke. Istutame kapsaid, kaalikaid, tomateid, lilli. Tuleb alata võitlust umbrohtudega ja aiakahjuritega — maakirpudega, lehetäidega.

Põllumehel on kibe tööaeg. Peaaegu kõik suviviljad on tarvis külvata mai kuus.

Kirjutun iseseisvalt (eri lehel): Mida tehakse maikuul koduaias? põllul?

Kuupäev	Mida tehakse aias, põllul ?

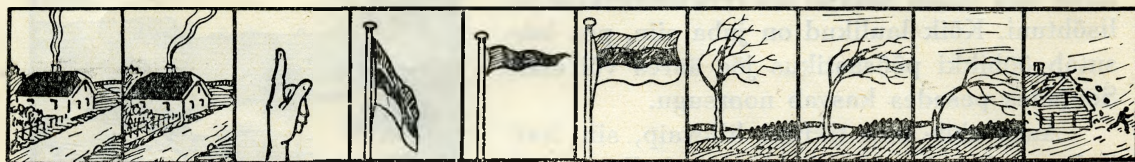
2. Minu ilmavaatlusi.

Seletuseks:

1. Õhusoojuse märgin vaatluspäeva joonel punktiga, nagu seda näitab soojusemõõtja. Punktid ühendan sirgjoonega õhusoojuse-kõveraks (vt. eelmiste kuude vaatluslehed).
2. Pilvituse, sademete, tuule suuna ja muude vaatluste puhul tarvitan järgmisi märke:

	selge.		suuremalt jaolt pilves.		lumi.		härmatis.	Tuul puhub: põhjast. läänest lõunast. idast.
	suuremalt jaolt selge.		täispilves.		teralumi.		udu.	
	poolpilves.		vihm.		kaste.		tuisk.	
					hall.		vikerkaar.	

3. Tuule tugevuse (0—9) määrän järgmise tabeli abil:

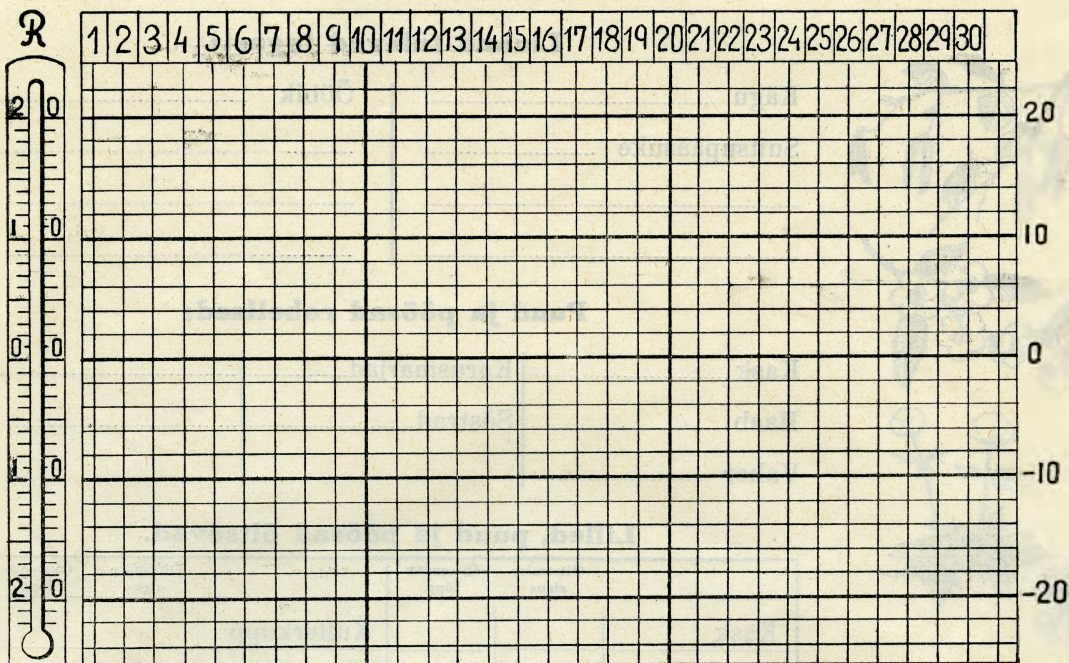
0 - tuulevaikus.	1 - kerge tõmbus.	2 - kerge tuul, tundub nahal.	3 - nõrk tuul, liigutab lehti ja lippu.	4 - keskmine tuul, liigutab oksakesi, hoiab lipukest sirgena.	5 - värske tuul, liigutab oksa, hoiab lipu sirgena.	6 - kõva tuul, liigutab suuri puuoksik.	7 - jäik tuul, painutab puutüvesid.	8 - tormine tuul, kogu puu liigub, nõrgemad puud murduvad.	9 - torm, lõhub katuseid.

Tuule suund ja tugevus.

Kuu-päevad	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Tuule suund															
Tuule tugevus															
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Tuulevaikust oli ..... korda, tormiseid ilmu ..... korda.

Õhusoojus.

Kõige soojem päev oli ..... (.....°)

Kõige külmem päev oli ..... (.....°)

Pilvitus ja sademed.

Kuu-päevad	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Pilvi-tus															
Sade-med															
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Selgeid päevi oli .....; pilves ..... päeva.

Vihma sadas ..... korda, lund ..... korda.

3. Kuidas saabub kevad.

Linnud tulevad tagasi:

Kägu.....

Ööbik .....

Suitsupääsuke .....

.....

.....

.....

.....

.....

Puud ja põõsad rohelised:

Kask .....

Karusmarjad.....

Haab .....

Sõstrad.....

Vaher .....

.....

Lilled, puud ja põõsad õitsevad.

	Õitsemise algus	Õitsemise lõpp		Õitsemise algus	Õitsemise lõpp
Kask			Kullerkupp		
Vaher			Nurmenukk		
Toomingas			Pääsusilm		
Õunapuu					
Sirel					
Karusmari					
Sõstrad					

Muid tähelepanekuid.

OKTOOBER – porikuu, ... päeva.

algkooli 3. kl. õpilane
193.... a.

Kodukoha looduse elust.

1. Loodusesõbra kalender-märkmik.

Mida on näha ja kuulda nurmel, aasal ja metsas.

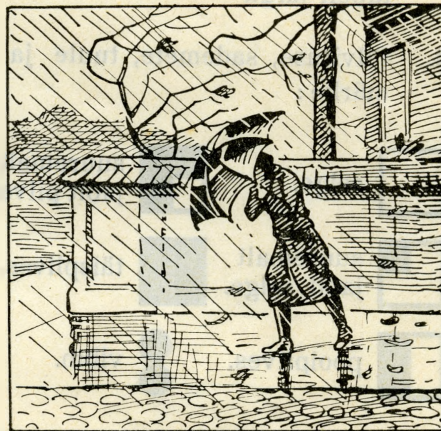
Sügistormid rebivad puudelt viimsed surnud lehed. Pihlakal aga punetavad marjakobarad veelgi toredamalt kui varem.

Põllud on nukrad, tühjad. Ainult rohelised orasepõllud rõõmustavad silma ja elustavad nurmi.

Rändlinnud on läinud. Viimseina lahkuvad luiged ja kuldnokad. Jänesed ja metskitsed said juba sooja talikasuka. Väikesed loomakesed poevad varjupaikadesse.

Selgetel külmadel hommikutel valendab maa hallast. Veeloikudele tõmbub siis jääkirme. Ka esimene lumi harilikult külastab meid oktoobris.

Kirjutan iseseisvalt: Mida tehakse oktoobris koduaias? Mida tehakse põllul? (Tarbe korral lisalehel).

2. Minu ilmavaatlusi.

Seletuseks:

1. Õhusoojuse märgin vaatluspäeva joonel soojamõõtja elavhõbeda-(piiritus-) samba kujul värvpliatsiga. Kui õhusoojus on üle 0° , teen p u n a s e joone; kui õhusoojus on 0° või alla selle, siis teen sinise joone. Hiljemini võib märkida vaid selle joone lõpp-punkti ja üksikud punktid ühendada joonega; siis saan õhusoojuse-kõvera.
2. Vaatlused märgin tabelile igapäev ühel ja samal kellaajal (soovitav kell 9 hommikul).
3. Kui ise ei saa soojamõõtjat vaadata, siis märgin õhusoojuse klassi vaatlus-tabeli järgi.
4. Pilvituse, sademete, tuule ja muude vaatluste märkimiseks tarvitatakse järgmisi märke:

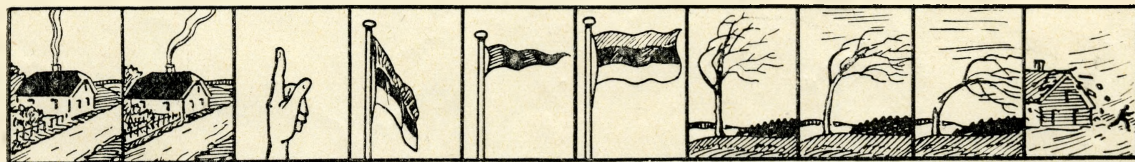
	selge.		suuremalt jaolt pilves.		lumi.		härmatisk.	Tuul puhub:	
	suuremalt jaolt selge.		täispilves.		teralumi.		udu.		põhjast.
	poolpilves.		vihm.		kaste.		tuisk.		läänest.
					hall.		vikerkaar.		lõunast.
									idast.

„Muude vaatluste“ hulgas märgin ka tähelepanekuid loomade, lindude ja taimede elust. Iga vaatluse puhul kirjutan ka kuupäeva, näiteks nii:

Nägin kurgede parve 10. sept., 12. sept.

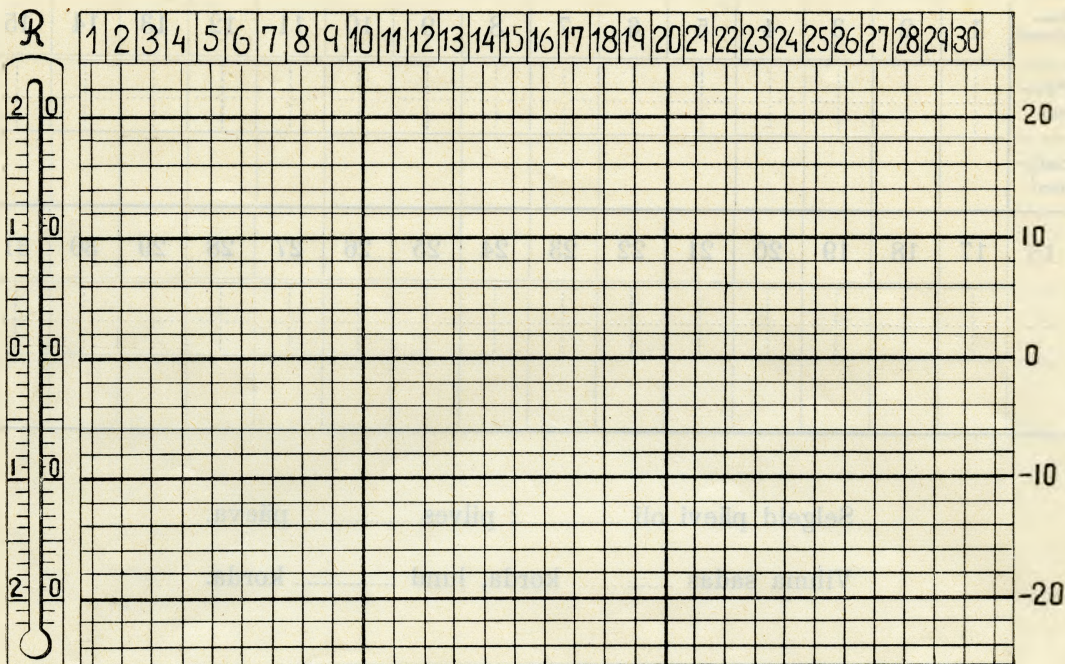
Hall maas 8. okt., 17. okt. — Jne.

5. Tuule tugevuse (0—9) määran järgmise tabeli abil:

0 — tuule- vaikus.	1 — kerge tõmbus.	2 — kerge tuul, tun- dub nahal.	3 — nõrk tuul, liigu- tab lehti ja lippu.	4 — keskmine tuul, liigu- tab oksakesi.	5 — värske tuul, liigu- tab oksa, hoi- ab lipu sir- gena.	6 — kõva tuul, liigu- tab suuri puuksid.	7 — jäik tuul, pai- nutab puu- tüvesid.	8 — tormine tuul, kogu puu liigub, nõrgemad puud murdu- vad.	9 — torm, lõhub katuseid.

Ōhusoojus.

Külma oli ..... vaatlusel, sula ..... vaatlusel.

Kõige soojem päev oli ..... (.....^o)

Kõige külmem päev oli ..... (.....^o)

Muid vaatlusi:

Pilvitus ja sademed.

Kuu- päevad	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Pilvi- tus															
Sade- med															
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Selgeid päevi oli .....; pilves ..... päeva.

Vihma sadas ..... korda, lund ..... korda.

Tuule suund ja tugevus.

Kuu- päevad	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Tuule suund															
Tuule kiirus															
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Tuulevaikust oli ..... korda, tormiseid ilmu ..... korda.

NOVEMBER – talvekuu, ... päeva.

algkooli 3. kl. õpilane
193.... a.

Kodukoha looduse elust.

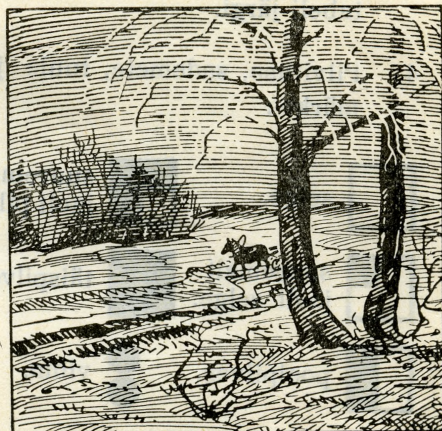
1. Loodusesõbra kalender-märkmik.

Mida on näha ja kuulda narmel, aasal ja metsas.

Lagedal narmel, aasal ja raagus metsas ulub sügistuul. Sajab ja sajab lõpmata. Kuid kuu lõpus harilikult külmub maa; järved ja tiigid kattuvad jääkaanega.

Karugi poeb külma tulekul varjulisse koo-
passe. Metskitsed vahetavad sarvi.

Kirjutan iseseisvalt: Mida tehakse veel novembris koduaias ja põllul?

2. Minu ilmavaatlusi.

Seletuseks:

1. Õhusoojuse märgin vaatluspäeva joonel soojamõõtja elavhõbeda-(piiritus-) samba kujul värvpliatsiga. Kui õhusoojus on üle 0° , teen punase joone; kui õhusoojus on 0° või alla selle, siis teen sinise joone. Hiljemini võib märkida vaid selle joone lõpp-punkti ja üksikud punktid ühendada joonega; siis saan õhusoojuse-kõvera.
2. Vaatlused märgin tabelile igapäev ühel ja samal kellaajal (soovitav kell 9 hommikul).
3. Kui ise ei saa soojamõõtjat vaadata, siis märgin õhusoojuse klassi vaatlustabeli järgi.
4. Pilvituse, sademete, tuule ja muude vaatluste märkimiseks tarvitan järgmisi märke:

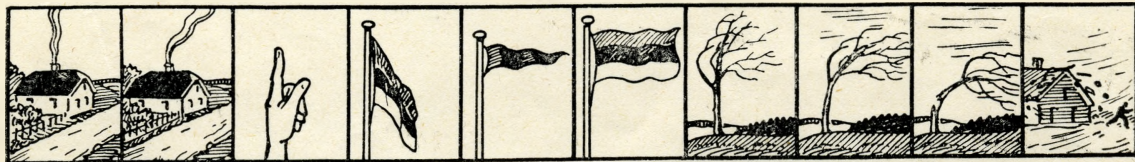
	selge.		suuremalt jaolt pilves.	★ lumi.	V härmatis.	Tuul puhub:
	suuremalt jaolt selge.		täispilves.	▲ teralumi.	≡ udu.	● ↓ põhjast.
	poolpilves.		vihm.	⌒ kaste.	↑ tuisk.	● ← läänest.
				┌ hall.	⤿ vikerkaar.	● ↓ lõunast.
						→ ● idast.

„Muude vaatluste“ hulgas märgin ka tähelepanekuid loomade, lindude ja taimede elust. Iga vaatluse puhul kirjutan ka kuupäeva, näiteks nii:

Nägin kurgede parve 10. sept., 12. sept.

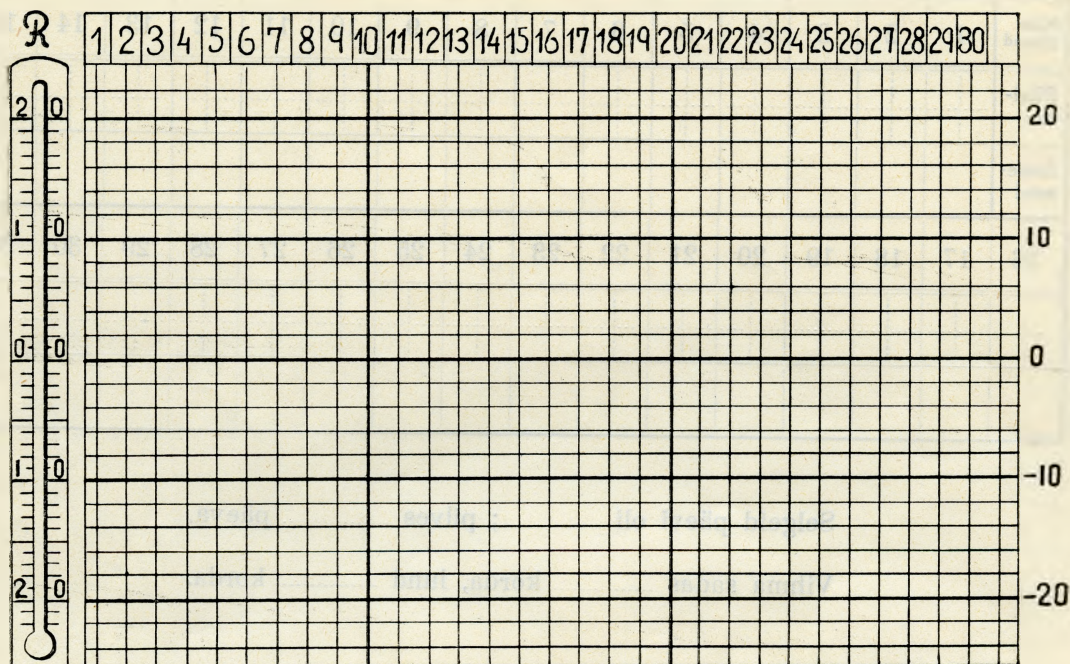
Hall maas 8. okt., 17. okt. — Jne.

5. Tuule tugevuse (0—9) määran järgmise tabeli abil:

0 - tuulevaikus.	1 - kerge tõmbus.	2 - kerge tuul, tundub nahal.	3 - nõrk tuul, liigutab lehti ja lippu.	4 - keskmine tuul, liigutab oksakesi.	5 - värske tuul, liigutab oksa, hoiab lipu sirgena.	6 - kõva tuul, liigutab suuri puuoksik.	7 - jäik tuul, painutab puutüvesid.	8 - tormine tuul, kogu puu liigub, nõrgemad puud murduvad.	9 - torm. löhub katuseid.

Õhusoojus.

Külma oli ..... vaatlusel, sula ..... vaatlusel.

Kõige soojem päev oli ..... ($^{\circ}$)

Kõige külmem päev oli ..... ($^{\circ}$)

Muid vaatlusi:

Pilvitus ja sademed.

Kuu- päevad	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Pilvi- tus															
Sade- med															
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Selgeid päevi oli .....; pilves ..... päeva.

Vihma sadas ..... korda, lund ..... korda.

Tuule suund ja tugevus.

Kuu- päevad	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Tuule suund															
Tuule kiirus															
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Tuulevaikust oli ..... korda, tormiseid ilmu ..... korda.

DETSEMBER – jõulukuu, ... päeva.

Talv algab ..... detsembril

.....
.....
algkooli 3. kl. õpilane
193..... a.

Kodukoha looduse elust.

1. Loodusesõbra kalender-märkmik.

Mida on näha ja kuulda narmel, aasal ja metsas.

Maa saab valge pehme lumivaiba. Ainult harva püsib maa jõuluni mustana.

Elamute lähedale ilmub uusi talikülalisi — tsitsitajaid, leevikesi. Ka rähnid, harakad, varised tulevad sinna toidupoolist otsima.

Valgejänes keksib üleni valges talikasukas, ainult kõrvaotsad on tal mustad. Vihmaussid uuristavad oma käike sügaval maa sees, kus inaa ei külmu. Sealsamas teotsevad väikesed kaevurid — mutid. Taliuinakusse suikunud loomakesed magavad rahulikult oma varjupaikades.

Lutsudel on kudemisaeg, nad rändavad jää all parvedes, nagu teised kalad kevadel.

Meie rändlinnud suurtes parvedes askeldavad oma talvituspaikades, enamasti Aafrikas, Lõuna-Euroopas.

Kirjutan iseseisvalt: Keda olen näinud talikülalistest koduaias? kooliteel?
(Tarbe korral lisalehel.)

2. Minu ilmavaatlusi.

Seletuseks:

1. Õhusoojuse märgin vaatluspäeva joonel soojamõõtja elavhõbeda-(piiritus-) samba kujul värvpliatsiga. Kui õhusoojus on üle 0° , teen punase joone; kui õhusoojus on 0° või alla selle, siis teen sinise joone. Hiljemini võib märkida vaid selle joone lõpp-punkti ja üksikud punktid ühendada joonega; siis saan õhusoojuse-kõvera.
2. Vaatlused märgin tabelile igapäev ühel ja samal kellaajal (soovitav kell 9 hommikul).
3. Kui ise ei saa soojamõõtjat vaadata, siis märgin õhusoojuse klassi vaatlustabeli järgi.
4. Pilvituse, sademete, tuule ja muude vaatluste märkimiseks tarvitan järgmisi märke:

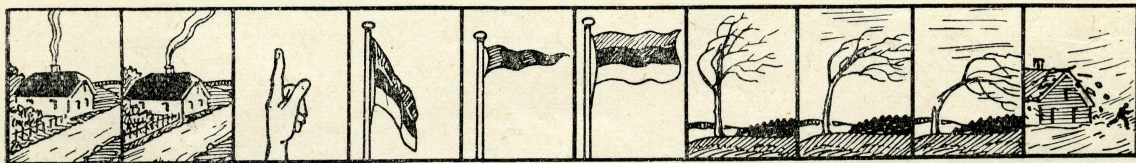
selge.	suuremalt jaolt pilves.	lumi.	härmatis.	Tuul puhub:
suuremalt jaolt selge.	täispilves.	teralumi.	udu.	põhjast.
poolpilves.	vihm.	kaste.	tuisk.	läänest.
		hall.	vikerkaar.	lõunast.
				idast.

„Muude vaatluste“ hulgas märgin ka tähelepanekuid loomade, lindude ja taimede elust. Iga vaatluse puhul kirjutan ka kuupäeva, näiteks nii:

Nägin kurgede parve 10. sept., 12. sept.

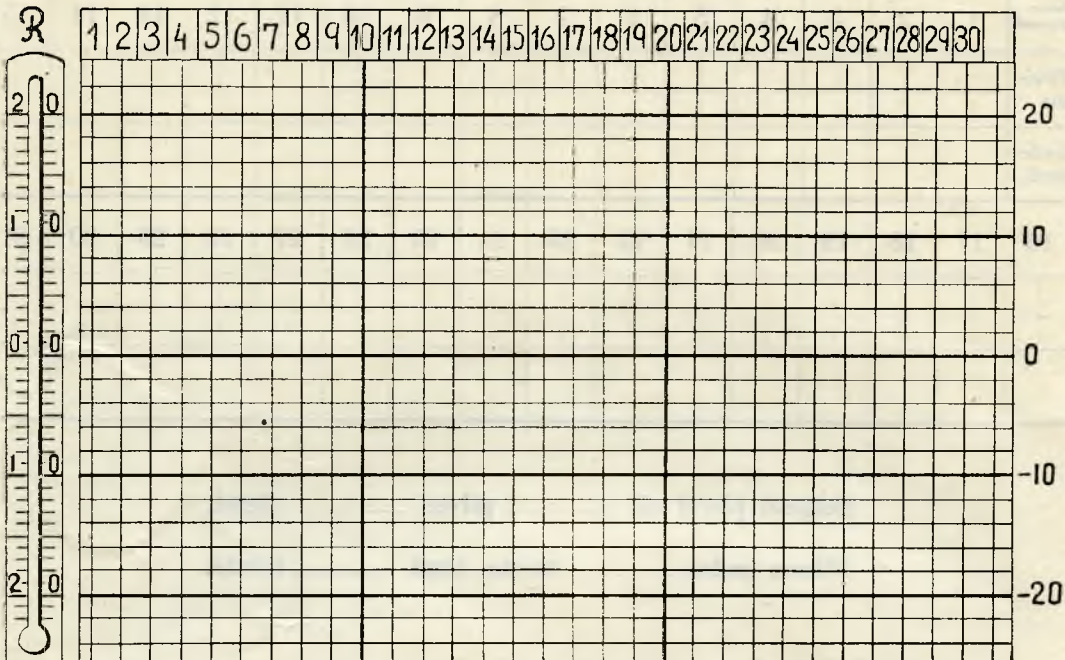
Hall maas 8. okt., 17. okt. — jne.

5. Tuule tugevuse (0—9) määrان järgmise tabeli abil:

0 - tuule- vaikus.	1 - kerge tõmbus.	2 - kerge tuul, tun- dub nahal.	3 - nõrk tuul, liigu- tab lehti ja lippu.	4 - keskmine tuul, liigu- tab oksakesi.	5 - värske tuul, liigu- tab oksa, hoi- ab lipu sir- gena.	6 - kõva tuul, liigu- tab suuri puuoksi.	7 - jäik tuul, pai- nutab puu- tüvesid.	8 - tormine tuul, kogu puu liigub, nõrgemad puud murdu- vad.	9 - torm, lõhub katuseid.

Õhusoojus.

Külma oli ..... vaatlusel, sula ..... vaatlusel.

Kõige soojem päev oli ..... (.....^o)

Kõige külmem päev oli ..... (.....^o)

Muid vaatlusi:

Pilvitus ja sademed.

Kuu- päevad	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Pilvi- tus															
Sade- med															
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Selgeid päevi oli .....; pilves ..... päeva.

Vihma sadas ..... korda, lund ..... korda.

Tuule suund ja tugevus.

Kuu- päevad	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Tuule suund															
Tuule kiirus															
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Tuulevaikust oli ..... korda, tormiseid ilmu ..... korda.